

ПРОФЕСІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

Біюн О.В., Андрієнко А.В.

Україна, м. Запоріжжя, Інформаційно-аналітичний методичний центр ДОНМС ЗМР,
ЗНВК №77

Глобалізаційні процеси у сучасному світі тісно пов'язані зі зростанням значення освіти в усіх механізмах саморозвитку людства. Чималу роль в освітянській сфері відіграє психологізація населення.

Психологічна служба в системі освіти України є складовою державної системи охорони психологічного здоров'я громадян і діє з метою виявлення і створення соціально-психологічних умов для розвитку особистості. Основними вимогами Міністерства освіти і науки України є вжиття заходів щодо максимального забезпечення навчальних закладів практичними психологами та соціальними педагогами, методистами з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів, працівниками навчально-методичних кабінетів (центрів) психологічної служби системи освіти і налагодження належного психологічного супроводу всіх учасників навчально-виховного процесу. Менеджмент психологічної служби передбачає здійснення актуальної в наш час гуманістичної ідеї І. Канта: особистість – мета, самоціль громадянського суспільства, тому ніколи не слід віддавати перевагу її розгляду як засобу здійснення будь-яких задач, навіть якщо вони є задачами загального блага.

Актуальною проблемою сьогодення є швидкоплинність освітніх реформ та реорганізації структур, які відповідають за психологічний супровід навчально-виховного процесу. У зв'язку з збільшенням обсягу інформації, змінами нормативно-правової бази психологічної служби, важливим моментом є своєчасне ознайомлення кожного спеціаліста з пріоритетними напрямками роботи та інноваціями у психологічній сфері, освітньому просторі.

Економічні зміни в країні позначилися і змінили процес управління психологічною службою міста. Переломним моментом стало скорочення у 2011 році ставок спеціалістів міських та районних відділів освіти, зокрема, і методистів психологічної служби районів. Обов'язки методистів щодо контролю за

функціонуванням і спрямуванням розвитку психологічних освітніх інституцій покладено на працівників служби сектору психологічного забезпечення НВП Інформаційно-аналітичного методичного центру (ІАМЦ).

На сьогоднішній день методичний супровід психологічної служби системи освіти міста Запоріжжя здійснює сектор психологічного супроводу навчально-виховного процесу Інформаційно-аналітичного методичного центру (ІАМЦ) Департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької міської ради, який є важливим структурним елементом взаємодії з працівниками психологічної служби. Пріоритетним напрямком роботи методистів сектору психологічного забезпечення НВП Інформаційно-аналітичного методичного центру (ІАМЦ) є менеджмент та інтеграція сегментів психологічної служби в системі освіти міста.

Методичну роботу сектору спрямовано на підвищення фахового рівня керівників професійних об'єднань практичних психологів та соціальних педагогів району, спеціалістів психологічної служби міста в забезпеченні психологічного супроводу ефективної взаємодії суб'єктів НВП у визначенні та формуванні ранньої допрофільної та профільної підготовки в базовій школі; реалізації державних, галузевих, регіональних програм розвитку та модернізації освіти, виконання наказів управління освіти і науки Запорізької облдержадміністрації та плану роботи департаменту освіти і науки, молоді та спорту Запорізької міської ради. Організаційно-методичний супровід діяльності спеціалістів сектору психологічного супроводу направлено на вивчення, узагальнення та поширення кращих здобутків та напрацювань фахівців-психологів.

Для оптимізації методичного супроводу роботи психологічної служби додаткові функціональні обов'язки покладено на керівників районних методичних центрів (РМЦ).

Основними напрямками роботи методиста ІАМЦ щодо координації діяльності керівників РМЦ є:

- рекомендації щодо планування, організації та аналізу діяльності;
- забезпечення виконання єдиних підходів до організації діяльності;
- участь в експертизі психологічного супроводу навчально-виховного процесу;
- участь в організації і проведенні навчальних семінарів, майстер-класів, круглих столів тощо;

- забезпечення засвоєння нового змісту, технологій та методів психологічної практики та соціально-педагогічного патронажу, удосконалення напрямків роботи практичних психологів та соціальних педагогів.

Координація планування, організації та аналізу діяльності здійснюється через проведення установчої наради на початку навчального року (планування діяльності працівників психологічної служби міста), видання наказу «Про організацію діяльності районних (міських) психологічних служб» у поточному навчальному році та підсумкової наради щодо результативності роботи психологічної служби міста та визначення резервів діяльності на наступний навчальний рік (відповідно до наказу «Про підготовку звіту щодо діяльності психологічної служби м. Запоріжжя» за минулий навчальний рік)

Забезпечення виконання єдиних підходів до організації діяльності проходить через впровадження інноваційного та передового досвіду у психологічну практику; участь у педагогічній виставці міста, семінарах, майстер-класах; функціонування міських та районних творчих груп. Для психологів та соціальних педагогів міста, при методичному кабінеті існує постійно діючий консультативний пункт, де фахівці можуть отримати своєчасну якісну допомогу у вирішенні актуальних питань.

Участь в експертизі психологічного супроводу навчально-виховного процесу забезпечується шляхом здійснення моніторингів і скринінгів психологічної служби закладів освіти, які атестуються; вивчення та затвердження на міському рівні планів робіт керівників РМЦ, діагностичних та корекційних програм, педагогічних інновацій.

Організація і проведення навчальних семінарів, майстер-класів, круглих столів тощо проводиться відповідно плану роботи сектору та Плану заходів Міністерства освіти і науки щодо розвитку психологічної служби на період до 2017 року.

У свою чергу забезпечення засвоєння нового змісту, технологій та методів психологічної практики та соціально-педагогічного патронажу, удосконалення напрямків роботи практичних психологів та соціальних педагогів проходить через організацію і проведення організаційно-методичну діяльність сектору, зокрема, роботи Міської школи молодого спеціаліста психологічної служби.

Керівники РМЦ міста, які отримали високу кваліфікаційну методичну допомогу, репрезентують отриману інформацію на місцевому рівні через проведення інструктивно-аналітичних засідань, оперативних нарад. Керівник районного методичного центру забезпечує координацію роботи працівників психологічної служби закладів освіти району через проведення засідань, семінарів, круглих столів, майстер-

класів та психологічна підтримка, супровід психологів-початківців. Протягом року проводяться тематичні консультації з залученням методистів сектору психологічного забезпечення НВП ІАМЦ, представників психолого-медико-педагогічних консультацій, служб (управлінь) у справах дітей та центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Проводиться консультування щодо використання психодіагностичного інструментарію, написання діагностичних і корекційних програм, узагальнення та аналіз діяльності спеціалістів. Приділяється значна увага створенню районних творчих груп, результат яких висвітлюється на педагогічній виставці та міській школі досвіду працівників психологічної служби.

Сьогодні психологічна служба є необхідним компонентом системи народної освіти, що забезпечує розвиток особистісного, інтелектуального та професійного потенціалу суспільства. Сутнісні глобалізаційні зміни потребують нових підходів до управління всією освітньою сферою, зокрема, і психологічною службою міста.

Як вважає В.Г. Панок, структурно і функціонально психологічна служба має бути побудована таким чином, щоб кожен окремий фахівець відчував методичну підтримку і психологічну допомогу чи то у вигляді супервізії або інтервізії, чи то у вигляді навчальних семінарів і тренінгів. Важливою формою професійної підтримки є методичні об'єднання спеціалістів служби. На міському рівні управління психологічними інституціями здійснює методист сектору психологічного забезпечення НВП Інформаційно-аналітичного методичного центру (ІАМЦ), якому безпосередньо підпорядковується керівник районного методичного центру. Тільки завдяки якісній спільній роботі методиста сектору психологічного забезпечення НВП ІАМЦ та керівника РМЦ, стає можливою повна реалізація завдань і напрямків діяльності психологічної служби, зазначених у «Положенні про психологічну службу системи освіти України» та інших нормативних документах.

Література:

1. Збірник нормативно-правих документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України / У поряд. В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. - К: Шкільний світ, 2008. - 256 с.
2. Панок В.Г. Принципи та організаційні моделі діяльності психологічної служби системи освіти // Психолог № 38-39 (374-375), жовтень, 2009., С.3-11.
3. Функціональна модель здійснення методичного супроводу діяльності освітніх закладів департаменту освіти і науки, молоді та спорту / за заг. ред. О.В. Гусак. – Запоріжжя : ТОВ «ЛіФПС» ЛТД, 2015. – 48 с.